

איצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

■ מחזור ה-13 של העמוד היומי בליקוטי מוהר"ן

לומדי העמוד היומי של הליקוטי מוהר"ן זכו עד הלום לסיים את הספר שתיים עשרה פעמים, כרצון רבינו הקדוש שאמר על ספרו: "מאחר שכבר יצא בעולם, אני הפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמוד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה".

ביום שני י"ג כסלו עומדים לומדי העמוד היומי לסיים את חלקו הראשון של הספר הקדוש.

זמן שמחה והתחדשות הוא לכולנו, ללמוד את הספר ביתר התלהבות וביתר עמקות; ואילו לאלה שטרם זכו להימנות על לומדי העמוד היומי, זו ההזדמנות שלהם להצטרף לשורות הלומדים עם התחלת החלק השני של הספר, שהינו קל יותר מקודמו ויש בו הרבה 'תורות' קצרות.

ההצטרפות למעגל הלומדים כעת, תהווה הכנה נאותה להצטרפות למחזור הארבעה עשר שיתחיל בי"ב באדר הבא עלינו לטובה.

התעמולה הכוזבת של המפסיד במלחמה

הקדושה חלקים נרחבים, בכוח התפילה הורסים ומחריבים את שורות האויב, עוד מעט קט והרע יובס.

ברגע האחרון היצר מתחיל להשתמש בערמומיות, הוא גונב את לב הלוחמים, בחסות הטישטוש השורר בעולם שבגללו לא ניתן לראות מאומה מכל הניצחונות שהושגו במלחמה עד כה, עומד היצר ומכריז על ניצחון מדומה. אף אחד הרי לא יכול להכחישו. על האבדות העצומות שהוא ספג מכסה וילון עבה, מבחוץ נדמה שמבצרו עומדים עדיין על תילם בגאון ובעוז.

עומד הוא רמאי מתוחכם זה ומרפה את ידי אנשי המלחמה, הוא מכריז בקול אל תוך ליבו של כל אחד מאתנו: "לשווא הינך מתאמץ בתפילה, לשווא הינך מייחל יום יום לשבור את הרע המשתולל בקרבך, עד כה לא פעלת כלום, עזוב את המערכה שבין כך לא מועילה כלום"...

האדם הקטן שומע – וליבו צונח, קשה לו להאמין שתפילתו אכן כבשה וניצחה כל כך הרבה, לו ידע שכל זה אינו אלא תכסים ערמומי של היצר!

ומנגד מגלים לנו הצדיקים את האמת הברורה: "כל מי שונסם בעבודת ה' קצת, וכבר עסק מעט או הרבה בהתבודדות ותפלות ותחנות ובקשות שיוכה שה' יתברך ישים פניו אליו ויקרבהו לעבודתו ויגאלהו מתאוותיו ומידותיו הרעים

המלחמה הכבדה שהתנהלה בין שתי המדינות כמעט הוכרעה, הגנרל הכובש וצבאו המאומן היטב פגעו בכל מערכות האויב והרסו את כל התשתיות החיוניות, עוד מעט והניצחון המיוחל בידם.

אך הצבא הכובש עצמו לא ידע על כך מאומה... חיצים ובליסטראות נורו מעל החומה הכזורה, שבעצם הסתירה את ההרס והחורבן שנגרמו מהם. בפנים החומה הגיע העם לסף גבול הסיבולת, כבר היה מוכן להיכנע. עיפים ומותשים המתינו בני המדינה לבואו של הכובש, אך מבחוץ לא ניכר דבר, המבצרים המתנשאים בעוז כיסו על מורך הלב שאחזו בכול.

ברגע האחרון עלה רעיון מבריק בקרב מפקדי הצבא המותש, הם החלו להפיץ ידיעות על כך שעד היום לא הצליח האויב שמבחוץ להרוס אפילו אבן קטנה מנדבך של בנין. מעל החומה נתלו כרזות חגיגיות המבשרות על ה"ניצחון המוחץ" הממשמש ובא, ולצד זה הופעל המון חוגג שהרע תרועות ניצחון סמוך לחומה.

חיילי הצבא הכובש שומעים ורואים – וליבם צונח, כל עמלם עד היום היה לריק, שוב לא ראו טעם בהמשך מלחמת סרק זו. ידיהם רפו, רוח הגבורה שאחזה בהם עד כה הלכה ונמוגה. כפסע היה בינם ובין עזיבת שדה המערכה.

עומד הוא רמאי מתוחכם זה ומרפה את ידי אנשי המלחמה, הוא מכריז בקול אל תוך ליבו של כל אחד מאתנו: "לשווא הינך מתאמץ בתפילה, לשווא הינך מייחל יום יום לשבור את הרע המשתולל בקרבך, עד כה לא פעלת כלום, עזוב את המערכה שבין כך לא מועילה כלום"...

חוקי הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	כסלו	ה"א ה"ב	ה"ח	ה"א	כ"ב
א	יא	קכא:	קעב	רכה-רכו	צט
ב	יב	קכב:	קעג	רכז-רכח	ק
ג	יג	קכג:	קעד	רכט-רל	קא
ד	יד	א.	קעה	רלא-רלב	קב
ה	טו	א:	קעו	רלג-רלד	קג
ו	טז	ב.	קעז	רלה-רלו	קד
ז	יז	ב:	קעה	רלו-רלה	קה

יום של הפצה

י"ג בכסלו לע"ג נר נחמן ב"ר שמואל ליאני הי"ו
 י"ד בכסלו לע"ג נחמה בתיה רחל בת ר' שמשון הלוי הי"ו
 י"ה בכסלו לע"ג פנחס יצחק בן ר' ישראל גרינולט הי"ו
 י"ז בכסלו לע"ג לזכות הר"ר אברהם דוד בן פייגא רייזל הי"ו

יו"ל ע"י

אוצרות ברסלב

02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית מש
 טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
 ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
 דוא"ל: braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

מלחמה כבדה מתנהלת בין היצר וחילותיו לבין האדם, באכזריות איזמה משלה הוא את חיציו המורעלים אל לבותיהם, מפתה אותם לכל רע ומסוכב אותם במוקשי מוות.

מולו מתייצבים בעוז הצדיקים, שרי צבאות ה', ולוחמים מלחמת קודש.

יחד איתם עומדים רבבות אלפי ישראל שמוסיפים כוח במלחמה זו. נשק מיוחד ומופלא נתון בידם – התפילה! נשק שהורס ומכלה את מערכות האויב הנצחי. "רוממות א-ל בגרונום וחרב פיפיות בידם" (תהילים קמט). לדעת רבינו הקדוש, עיקר ה"כלי-זין" של האיש הישראלי הוא התפילה, וכל המלחמות שהוא צריך לנצח בחייו, בפרט מלחמות יצר הרע, הכול נעשה דרך התפילה.

היצר וחילותיו מפתים, מיום ליום כובש בהם צד

מלחמתו של יעקב איבנו בלבן הארמי, הינה מלחמה שנמשכת על ידי יצר הרע עם כל אחד מאתנו, בכל יום ובכל עת (לקוטי הלכות, ביציג, ה' ג), זוהי מלחמה של האמת נגד הרמאות הגדולה. רק בדבקתנו לדברי הצדיקים אנשי האמת נוכל להחזיק במלחמה ולנצח באמת.

מחפש בנרות

להשיג את גדולת ה' זה אור כל כך נשגב ונעלה, עד שהנשמה איננה יכולה לאחוז בו רק באמצעות המצוות שעשתה במשך חייה בעולם הזה, כי הן הן ה'נרות' – הכלים שבאמצעותם ניתן להתחבר אל האור הגדול.

זה בעצם מה שמגביל את החיפוש והגילוי של העומק שלפנים מהעומק, כי אין הנשמה יכולה להשיג ולקבל אלא לפי מידת הכלים-הנרות שהכינה בעולם הזה.

הרי לנו לקח חשוב ממושל זה: כל מצווה היא נר, וכשם שלאורו של נר פשוט וזול אפשר לחפש ולמצוא אוצרות נדירים ויקרים, כך בכל מצווה ומצווה, אפילו כזו שנראית קלה וקטנה, ואף נעשתה בלי תשומת הלב וכוונה ראויה – אפשר לחפש לאורה בגנוי המלך ולמצוא אוצרות שאין לשער כלל.

לחטוף מצוות ועוד מצוות, כי "היום לעשותם" (עירובין כב, ע"א)...

זה נוגע לכל אחד מאיתנו, אמנם רבינו מתייחס לכאורה רק אל "נשמה גדולה שהיא יקרה מאד בעיני ה' יתברך", אבל רבי נתן כבר לימד אותנו באינספור מקומות, שכל דברי רבינו מתייחסים לכל אחד ואחד, מהגדול ביותר עד הקטן ביותר. כך נראה בעליל גם בתפילה שהיבר רבי נתן על המאמר הזה, שבה הוא מלמד גם אותנו לבקש ולהתחנן שנוכה לעשות מצוות רבות שלאורן נוכה לחפש בגנוי המלך.

ומדוע דווקא זהו השכר הגדול ביותר? מה המשמעות של הנרות הנעשים מן המצוות? ובכלל, מה בא כל זה ללמדנו?

"העולם הבא, אין בו לא אכילה ולא שתיה... אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה", כך תיארו לנו חז"ל (ברכות יז ע"א) את השכר שאנו מצפים לו. לאמור, שבעולם הבא נשיג ונדע ונבין ונכיר את דרכי ה' שעל ידן נדבקים בו, "שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להימצא", כלשונו של הרמח"ל ב'מסילת ישרים' פרק א'.

בית גנויו של המלך מלא באוצרות של ידיעה והכרה בגדולתו וגבורתו של הקב"ה, כל שבריר ידיעה כזו הוא תענוג עילאי. אבל הצדיקים אינם מסתפקים בכך, וכשם שבחיייהם השתדלו תמיד לעבוד את ה' בכל יום ביתר שאת וביתר עוז מהזים הקודם, כך אחרי הסתלקותם הם מחפשים ומבקשים תמיד אחר הכרה וידיעה מעמיקה יותר ובהירה יותר, כך שהם מצליחים למצוא אוצרות חכמה ודעת שעדיין לא התגלו מעולם, כי לבית האוצרות של הקב"ה באמת אין גבול.

לאוצרותיו של המלך, כאמור, אין גבול. אולם, לחיפוש באוצרות יש גבול – כל עוד ה'נרות' דולקים. המהר"ל כותב על הפסוק "נר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג), שהתורה היא אמנם אור גדול, אבל רק המצווה היא הנר – הכלי שבאמצעותו אוהבים באור הזה ומשתמשים בו.

"דע כי כל מצוה ומצוה שעושים נעשה ממנה נר אחד. כשנסתלק האדם – אם היא נשמה גדולה שהיא יקרה מאוד בעיני השם יתברך – אזי נותן לה... שיחפש ויקח לו מה שירצה בגנוי המלך... וזהו תכלית כל תענוגי עולם הבא."

"ולחיפוש צריכין נרות... והנרות נעשין מן המצוות... אבל יש צדיק שממית עצמו בחייו, וגם בעודו בחיים הוא מחפש בגנוי אביו."

(ליקוטי מוה"ר"ן ח"א, רעה)

דלת הברזל הכבדה נפתחת אט-אט, ולגנד עיניו של בן המלך הרועד מהתרגשות מתגלה במלוא הדרו המקום שאליו הוא ציפה וקיווה להגיע כל ימי חייו – חדר האוצרות של אביו.

באולם ענק מסודרים ביד-אמן אלפי אוצרות ושכיית חמדה, אולם בן המלך אינו מסתנוור מיופים של האוצרות, אלא פוסע בצעדים בוטחים אל תוך האולם. הוא ממשיך לחפש, ולפתע מתגלה לו דלת סודית שמובילה לאולם נוסף ובו אוצרות יקרים שבעתים.

כך הוא ממשיך לחפש ולמצוא אוצרות נפלאים, עד... שנחה עינו על חבילות הנרות שהכין לעצמו... כן... זהו... הנר האחרון עומד להיגמר... זה סוף החיפוש.

אתם מוזמנים להמשיך בתיאור הציורי הזה כיד הדמיון הטובה עליכם, אבל במחשבה שנייה אתם בוודאי תמהים: המשל יפה, אבל מה הנמשל? מה פירוש לחפש בגנוי המלך?

ר' שלמה ראובן זלאַטעס

"אולם, בעיר זו דר יהודי שכתוב זה מתקיים בו בהידור, סופג הוא עלבונות למכיר ואינו משיב למחפריו דבר, רצוני איפה לקנות חלקי עימו".

ותוך כדי דיבור הוציא מכיסו רובל כסף וביקש מר' שלמה כי יקנה עבורו את ספרו של רבי נתן 'ליקוטי תפילות', וזאת על אף ששווי של הספר היה נמוך בהרבה מרובל.

כשחזר ר' שלמה עם הספר, קרא רבי מרדכי: "עתה קניתי חלק ביהודי שהכול מבזים אותו והוא שותק!"

המעלה ואף לערוך סעודה לכבודו. דבריו פגעו את פעולתם וגרמו לעשיר לפתוח את ליבו ואת כיסו.

בשעת הסעודה, פנה הצדיק אל ר' שלמה ואמר לו: "מה תבקש בתור דמי תיווך?" "חסידיו של רבי מרדכי שהכירו את ר' שלמה וידעו כי מנעו ה' מבנים, לחשו על אוזן רבם כי יברכו בזרע של קיימא. באותו רגע נודעק ר' שלמה וקרא: "לא! אל תברכני בבנים! כבר ברכני רבי ר' שמואל אייזיק בדבר זה, וכאשר איוושע יסברו הכול כי נפקדתי בזכות ברכתם..."

כשישמע רבי מרדכי את דבריו, הגיב בהתפעלות: "אה! זוהי אמונת חכמים!"

כעבור זמן, אכן נפקד ר' שלמה בדבר ישועה ורחמים.

בטרם עזב רבי מרדכי מטשרנובל את העיר, עשה מעשה שלימד עד כמה העריך את רבי נתן, גדול תלמידי רבינו הקדוש, שסבל באותה עת מרדיפות רבות מצד מתנגדיו ולא השיב דבר.

לפני שעזב רבי מרדכי את ברסלב, ענה ואמר: "חכמינו הקדושים אמרו (שבת פח ע"ב) 'הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים' – עליהם הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'. אך מה אעשה שבכל מקום בואי מכבדים אותי הכול, כיצד אזכה להימנות עם אוהבי ה'?"

ממקורבי רבי שמואל אייזיק תלמיד רבינו. על גודל אמונתו ברבו מסופר, כי תקופה ניכרת היה ר' שלמה חשוך בנים. לאחר זמן, ברכו רבי שמואל אייזיק כי יזכה להיפקד.

סמוך לאותה עת הגיע לעיר ברסלב, בה התגורר ר' שלמה, הרה"ק רבי מרדכי מטשרנובל. רבי מרדכי שימש כמגיד מישרים ונהג לנסוע מעיר לעיר ולעורר לבם של ישראל לאביהם שבשמים. בכל מקום בואו התקבל הצדיק בכבוד ויקר, נגידי העיר היו יוצאים לקראתו לכיכר העיר ומתמקחים על הזכות לארחו, כאשר המורבה במחיר זוכה שהצדיק יתאכסן במעונו. את הכסף הועיד רבי מרדכי למצוות פדיון שבויים בה עסק.

אך הפעם, בשונה מתמיד, כאשר הגיע הצדיק לעיר ברסלב, לא יצאו גברי המקום כהרגלם לקבל פניו. ההצלחה לא האירה פניה בעסקיהם לאחרונה, והם נמנעו לערוך את המכירה.

כשישמע ר' שלמה ראובן על כך, התמלא צער: הייתכן שהצדיק יישאר ללא אכסניה?! אלמלא היה עני ואביון, היה קונה בעצמו את המצווה הגדולה. התעשת ומיהר אל ביתו של אחד מעשירי ברסלב והחל משדלו ברברים כי יאות להזיל ממון מכיסו כדי לארח את האורח רם

היה כמו גרגיר חיטה באדמה –
נובט וצומח למרות הברקים,
הרעמים והסערות.

(עפ"י 'ליקוטי מוה"ר"ן ח"א קנה)

ד"ר שמחה

הביט הרופא דרך משקפיו העגולים בר' דוד ובר' אפרים'ל חליפות, האזין לשיעולים והפטיר: "אם מכריזים אתם למפרע כי לא תסכימו לתרופות, הלמאי באתם הנה?!"

נענע ר' דוד בראשו, החווה בידי והשיב: "אף על פי כן, יואיל כבוד הדוקטור בטובו לבדוק אותי".

הרופא הצמיד את הסטטוסקופ לריאותיו של ר' אפרים'ל, ונסוג אחרו: "אוי וויי!", רטמו משקפיו על אפו, "חולה מסוכן הוא! אם תשאלו לדעתך, יחיה זה למרבה עד שבעה שבועות!" - - -

ולמרות שביקשו ממנו למפרע שלא לרשום תרופות, ניגש לשולחנו, לקח את פנקס הרצפטים ורשם כמה וכמה תרופות שעל החולה ליטול לאלתר.

יצאו שניהם מחדר הרופא ומרשם התרופות בידי ר' דוד, שהביט לסירוגין בפני ר' אפרים'ל ובמרשם הרופא.

"מה יהיה?" שאל אותו ר' דוד.

"יהיה טוב מאד!" השיב ר' אפרים בשמחה גדולה. "אני איני שומע לשום רופא כי אם לדוקטור 'שמחה', כעצת רבינו..." (ראה 'ליקוטי מוהר"ן' ח"ב כד: "שמחה - רפואה לכל התחלואים").

שבע שנים תמימות חי אחר כך ר' אפרים'ל, למרות תחיתו הקודרת של הרופא...

הסיפור על ר' אפרים'ל שהחזיק מעמד בגלל שמחתו התמידית, למרות חוליו הכבד, נודע ברבים.

"רק מי שיכול לשמוח באמת, בכל עת ומצב, כמו ר' אפרים'ל", אמרו השומעים, "יכול לנהוג כמוהו..."

ביתו, הגיע לאוזניו קול שיעולים כבדים ועמוקים שזעזעו את לבו. בהיכנסו מצא את ר' אפרים'ל גומע מכוס תה, ובין לגימה ללגימה פורצים שיעולים חולניים מקרבו.

אבל למרות העליבות שבמצב בריאותו, קרנו עיניו בשמחה כשתי מרגליות מאירות. הוא הזמין את ר' דוד לשבת, וחיך אליו כאילו מאום לא קרה, ובריאותו תקינה כדבעי.

ר' דוד הביט בו בעצב, ואף על פי שהוא עצמו כלי יקר היה לשמחה ולזריות, עורר מראהו של רעהו דאגה בלבו.

"ר' אפרים'ל חביבי", התחנן ר' דוד, "במטו מינך, בא ואלך עמך לרפוא..."

הביט בו ר' אפרים'ל בשחוק והשיב:

"כלום לתרופות של בשר ודם צריך אני? יודע אתה כמוני, ר' דוד, כי רבינו ביקש מאתנו להימנע מתרופות, ומה לי לילך לרופא?"

"בא ונלך רק לשמוע חוות דעת", הפציר בו ר' דוד, "אינך מחויב לקבל את התרופות שיציע לך".

לואת הסכים ר' אפרים, והלכו שניהם יחדיו.

בהגיעם אל הרופא, הקדים ר' דוד ואמר לו, כי למעשה בא עמיתו רק כדי לשמוע חוות דעת, משום שאינו נוהג ליטול תרופות.

הרה"ח ר' דוד שכטר מקורב היה מאד להגה"ח ר' אפרים'ל קרקובסקי בעל מחבר ספר 'עונג שבת'.

כאשר הגיע ר' אפרים'ל ארצה מפולין, התגורר תקופה בתל-אביב ולאחר מכן קבע את משכנו בירושלים שבין החומות, בקרבת מקום מגוריו של החסיד הוותיק ר' דוד.

ר' אפרים'ל יהודי צנום וקטן קומה היה, בניגוד גמור לשיעור קומתו הרחני. גאון עצום, חסיד במעשיו, מדקדק על כל קוצו של יוד, ענוותן וספל-ברך. בנוסף, יחסן, מוגזע קודש של היהודי הקדוש זי"ע ואדמור"י לעלוב לדורותיהם. פניו היו מאירות תמיד באור עליון, והשמחה נשקפה מעיניו הטהורות.

ואם יחשוב החושב כי מרוב טובה חומרית או בריאות שופעת, ניכרה תמיד צהלתו של אותו חסיד על פניו, הרי טעות בידי. כי באמת חולני היה ר' אפרים'ל, ולעת זקנותו סבל ייסורים רבים, אבל הוא וייסוריו לא חד היו, אלו לא תפסו אצלו מקום כלל.

מחמת הידידות העזה ביניהם, נהג ר' דוד לבקר לעיתים קרובות אצל ר' אפרים'ל במעונו, לדרוש בשלומו ולהיכנס עמו בשיחה בדברים העומדים ברומו של עולם.

באותו יום סגרירי, כאשר ר' דוד עמד לנקוש על דלת

השבוע לפני...

השבוע לפני 80 שנה

ה' בכסלו, שנת תר"צ - אסיפה רחופה באומן.

אצל חסידי ברסלב באומן הייתה שנת תר"צ בבחינת "אור וחושך משמשים בערבוביה".

בתחילת השנה זכו החסידים לקבל דרישת שלום חיה מאחיהם שבארץ ישראל ובפולניה, על ידי רבי שמואל הורביץ - יליד א", וחברו רבי פֶּעֶרֶיש מלודז, שהבריהו יחד את הגבול לקראת ראש השנה, כדי להשתתף על ציונו של רבינו הקדוש באומן.

"ונעשה התעוררות בין אנשי שלומינו, מהחדשות שנעשה, שבאו שני אנשים, אחד מפולין ואחד מארץ הקודש, במסירות נפש כזה. שזה כמה שנים לא ראו אף פרסת רגל אחת ממדינות אחרות, וגם שבאו על שנת "תר-צדיק" (ימי שמואל' פרק ג).

גם מתוככי רוסיה הסובייטית באו 'מקורבים' חדשים, בתוכם היה הגאון רבי נחום הכהן, שהיה דיין בחרקוב, מתלמידיו של הרשב"ב מליובאוויטש, "עם עוד איזה אנשים מכובדים מקרימיניטשאק באו על ראש השנה. והוטב להם מאד כל הענין, ומפיקים רצון מהתקרבותם" (מתוך מכתבו של רבי אברהם שטרנהארץ - 'נעימות נצח' ב"ב תשל"ב, עמוד יא).

רבי נחום, שהייתה לו אפשרות בעבר לעזוב את רוסיה, אמר בהתפעלות לר' שמואל הורביץ, "שיש לו הנאה שלא נסע לארץ ישראל מכבר, כיון שאחר כך נתודע מאומן, ואם היה נוסע לא היה יודע מאור כזה" (ימי שמואל' פרק רב).

דומה היה כי הנה 'אור חדש' מאיר על ציון, כלכבות החסידים שררה הציפיה: 'זנוכה כלונו במהרה לאורו'. אולם לא ארכו ימי השלווה. לאחר מספר שבועות החל השלטון העוין להצר את צעדי החסידים ביתר שאת, וכמלכות יון הקדומה, הכריזה רוסיה האדומה: "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל".

"ואז היה תוקף המצוקות והצרות ממלכות הרשעה, שכחוט השערה היו עוקרים כל היהדות בשרשו - שאין לשער כלל. והקלוז היה בסכנה גדולה שישומו איש לא האמן שתישאר אצלנו, וגם הציון היה בסכנה. ואז נפסק כל מילי דמונא, וגם רצו או לעקור מן העולם מי שיש לו ריח יהדות, ורצו להחריב כל הבתי כנסיות" (שם פרק רז).

וכך כותב בבהלה, המשפיע הנודע רבי אברהם שטרנהארץ, לידידו בפולניה: "מה אכתוב לכבוד תורתך - העגמות נפש שיש לנו מחדש, שזה שבוע העבר לקחו הממשלה בפה בית הכנסת ושלשה בתי מדרשים טובים ויפים ונאים - לתרשיאות וכיוצא. ומדברים בעיר שגם הקלוז שלנו רוצים ליקח, אשר זהו עיקר מקום מקדשנו. וצריכים לעורר רחמים על זה בכל עת, ובכל מקום שיש קיבוץ מאנשי שידיו, אפילו במדינתכם, שלא יקחו אצלנו את הקלוז. ובשבת קודש העבר (- פרשת תולדות) היה כביתי אסיפה מכל אנשי שומי, לכתוב לווארשא שהם יראו לעסוק בזה למובת הכלל של כל אנשי שידיו" (נעימות נצח, מכתב ב).

את המכתב הוא מסיים בענייניא דיומא: "הימים ממשמשים ובאים, ימי הנוכה הקדושים, שהיוונים רצו להשכיחם תורתנו - 'שכו' אותיות 'חשך'. אך ה' יתברך עזר לנו על ידי שמן התום בחותם של הצדיק הגמור שעוד יקר מפנינים, ונעשה אור כזה לדורי דורות, כן נוכה להרגיש נעימות האור הזה בחיינו, עד שנוכה לזכרון היפך השכחה, ודי להכימא".

לחידודא

חידה מס' 30

איזה ערך ב'ספר המידות' שרף רבינו חלק גדול ממנו ולא הירשה להדפיסו?

הפתרון לחידה מספר 29

על ידי מי התקרבו לרבינו תלמידיו רבי יוד'ל ורבי שמואל אייזיק?
רבי דוב מטשערין (עיין 'כוכבי אור' יט)

זכה בהגרלה לחידה מס' 28 שמואל יצחק קיפניס, בית שמש

בזכות קניה בסך 100 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

"יניגד יעקב לרחל פי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותגרין ותגד לראביה" (בראשית כט, יב). "אחי אביה – אחיו אני ברמאות" (רש"י).

התורה הקדושה היא זו שנותנת חיים ואורה לעולם, אבל כמו כל דבר שבעולם, גם השפעה שהתורה משפיעה תלוי בבחירתו של האדם – אם הוא לומד תורה לשמה, אזי היא נותנת לו חיים, אך אם הוא לומד כדי להתייחר ולקנטר, אזי נעשית לו התורה סם מוות; ואדרבא – מוסיפה בו ערמומיות רעה, כמבואר בגמרא (סוטה כא ע"ב). "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם" (הושע יד, י).

עניין זה מרומז בפסוק "ויגד יעקב לרחל". התורה מכוונה בשם רחל, שהיא כמו כבש שגוזזים ממנה הלכות.

הצדיק שמשמיע "תורה" אומר אותה באופן של "אחי אביה הוא וכי בן רבקה" – שיש בה משמעות לטובה – "בן רבקה" הצדקת, אך גם משמעות לרעה – "אחי אביה", לבן, כמו שפירש רש"י: "אחיו אני ברמאות".

המשמעות הטובה של התורה צריכה גיעה ועמל כדי לזכות בה, כמו כל דבר טוב, אך המשמעות ההפוכה – "ותרין ותגד לאביה", היא מושגת בנקל ובמהירות, כמו אדם רץ.

לכן, כשאדם יושב ללמוד, צריך להתפלל שיזכה ללמוד לשמה ושהלימוד יקרב אותו להשי"ת, ואזי התורה תהיה לו באמת לסם חיים.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א יב)

"יניגד יעקב לרחל פי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותגד לראביה" (בראשית כט, יב) – "שהיתה בוכה ומתפללת שלא תיפול בחלקו של עשיו" (רש"י).

צא ולמד מה גדול כוחה של תפילה, שהרי לאה אימנו הייתה אמורה להישא לעשיו, כפי שמבואר בחז"ל: לרבקה שני בנים, וללבן אחיה שתי בנות. הגדולה, לאה – לגדול, עשיו, והקטנה – לקטן.

גם יעקב אבינו היה סבור כך, לכן רצה אך ורק את רחל.

מה עשתה לאה? בכתה והתפללה לה:

כשנתבונן נראה, שתפילתה הפכה את הקערה על פיה, שלא זו בלבד שניצלה מעשיו, אלא אדרבה – העמידה ששה שבטים, כמו כל נשי יעקב האחרות גם יחד. ויתירה מזו, משה, אהרון, דוד המלך ואף מלך המשיח – כולם יצאו ממנה, מזו שהייתה אמורה ליפול בחלקו של עשיו...

(ליקוטי הלכות, ערוכי תחומין ה)

"הפעם ילנה אישי אלי" (בראשית כט, לד).

הניגון – יש לו כוח משיכה אדיר, ניגון דקדושה שאדם מנגן וכוונתו לשם שמים, יכול למשוך אפילו אנשים רחוקים מאוד ולקרב אותם אל השי"ת. וכן להיפך – ניגון שאינו בקדושה, יכול ח"ו למשוך את האדם לתאוות עולם הזה והבליו.

לכן אמרה לאה: "הפעם ילווה אישי אלי", כי כשנולד לוי בא לעולם כוח הניגון, שהרי הללוים היו משוררים במקדש, וכמבואר בוורה שעיקר הניגון "מסטרטא דלוי" (שמות יט ע"א). כך שעל ידי כוח המשיכה של הניגון, ילווה-יתחבר "אישי אלי".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א רלז)

שאלה:

מה עושים כשאין חשק להתפלל?

תשובת הרב בנימין זאב קנפלאמבר:

אילו ידע השואל שגם תפילתו הנאמרת בעצלתיים פותחת שערים ובוקעת מסכים, ושהיא נשמעת במרומים, וגם עושה פרי למטה – שעל ידי רגשותיו והתעוררותו, התפילה מקבלת פנים חדשות – כי אז בודאי הייתה שאלתו מתיישבת ועבודת התפילה הייתה מקבלת אצלו מימד חדש לגמרי.

גם אם אין אדם מצליח להתפלל בכוונה אלא רק לומר את המילים של התפילה, עליו לדעת שאין לשער ואין לבאר כמה חשוב הדבר. בליקוטי מוהר"ן (ח"ב קכא) מובא, שהיו אנשים שהתלוננו בפני רבינו הקדוש "על שהם רחוקים מתפילה מאד וקשה עליהם מאד להתפלל, והיה מחזק אותם ומנחם אותם בכמה לשונות, שלא יפלו בדעתם בשביל זה; ואמר: 'הלא אצל הגר שנתגיר – כמה זכיה הוא אצלו כשזוכה לידע אמירת התיבות לבד עד ברוך שאמר!' "על-כן ראוי לאדם לנחם את עצמו ולשמוח את עצמו, על אשר על-כל-פנים הוא זוכה לומר התיבות של התפלה".

אחד מיסודות התפילה, ההכנה הראשונה לתפילה, הוא ללמוד תורה, כמו כן עיקר התפילה צריכה להתמקד בבקשה על הצלחה בתורה. ב"ספר חסידים" (קלא) נאמר, שאף אם אין המתפלל ראוי שתפילותיו יתקבלו, הרי כשהוא מתפלל על תורה, הקב"ה מקבל את תפילתו.

תפילה ותורה מחזקות ומשלימות זו את זו, ולכן היסוד הראשון בתפילה הוא ללמוד תורה. שכן אמרו חכמינו (נידה ע"ב): "מה יעשה אדם ויחכם?... ירבה בישיבה וימעט כסחורה. אמרו, הרבה עשו בן ולא הועיל להם, אלא יבקש רחמים ממי שהחכמה שלו... מאי קא משמע לן? דהא בלא הא לא סגי (מה בא להשמיענו? שזה בלי זה לא הולך)" הרי שתפילה לבד איננה מספיקה, אלא צריך גם להרבות בישיבה.

בליקוטי מוהר"ן (שם קיא) מובא, שאחד שאל את רבינו איך זוכים להתקרב לה' יתברך? השיב לו רבינו שילמד תורה. אמר לו האיש: "הרי אינני יודע ללמוד!" ענה לו רבינו: "על-ידי תפילה יכולים לבוא לכל, לכל טוב, לתורה ועבודה ולכל הקדושות ולכל העבודות ולכל הטובות שבכל העולמות".

אם נעייין מעט, נשאל את עצמנו: למה הורה לו רבינו בתחילה ללמוד, ורק אחרי שאמר לו שאיננו יודע ללמוד הורה לו להתפלל, הלא דרך רבינו הייתה מאז להתפלל על כל דבר? את הדברים נבין במשל:

בעל מכולת שכל הרווח שלו מסתכם במאות שקלים ליום, אינו מתפלל על יותר מזה, כי הוא יודע שזה מה שהוא יכול להרוויח. מה שאין כן בעל סופרמרקט שהרווח היומי שלו יכול להסתכם באלפי שקלים מתפלל שירוויח אלפים כי הוא מאמין שהוא יכול להגיע לכך.

זה בדיוק ההבדל בין מי שלומד תורה ומתפלל לבין מי שאינו לומד ומתפלל. הראשון, אחרי ש"מרכה בישיבה" ורואה את עמקות התורה ושהיא רחבה מני ים, תפילתו שונה בהרבה מזה שאינו מכיר את התורה לפני ולפנים, מושגו של זה האחרון קטנים מכדי לבקש דברים גדולים ברוחניות. בוא וראה מי הוריד דמעות יותר על התורה - פשוטי העם או גדולי התורה שידעו מה זאת תורה!?

זו הסיבה שרבינו אמר לשואל שילמד תורה ואחר כך יתפלל, כי תפילה שבאה אחרי תורה היא תפילה גבוהה הרבה יותר. רק כשאמר לו האיש שאינו יודע ללמוד, הורה לו להתפלל שיוכל ללמוד, כדי שיוכל אחר כך להתפלל כדבעי.

כאשר מתפלל אדם על הצלחה בתורה הוא זוכה לשלושה דברים. כאשר הגמרא שואלת "מה יעשה ויחכים?" הכוונה היא: א. להבין את התורה; ב. לקבל חשק ללמוד; ג. לדעת מה ואיך ללמוד. זאת על פי הפסוק שהגמרא מביאה שם על כך: "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה" (משלי ב, 1) שכל שלושת הדברים כלולים בו.

דורצדיקים
חובות עכשיו וזאתה

שבת חנוכה באומן
מגוון מסלולים | מחירים מיוחדים

החל מ \$495
ההרשמה בעיצומה

ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
1-800-255-522

24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר
בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה,
לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

מציעות

אצרות ברסלב

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
באר"צ (1)718-8552121
מערכת להטענת שיעורים PM3: רשב" 21 מודיעין עילית

דרך צדיקים - חוויה עם נשמה

נסיעות לח"ל ולקברי הצדיקים באירופה 02-5410100 (ארצי)

חנות ספרים ברסלב

מא"ש 110 ירושלים 02-6286823

חנות ספרי ברסלב עין יעקב

מזל שטיבלאך מאה שערים ירושלים 02-5829171

הרב דוד קרמר-מוהל מוסתר מוהל בית החולים "ביקור חולים" בעמח"ס "מסורת הברית" 052-7656777

מרכז עזרה יעוץ והכוונה "לב לנער"

אגף שיבוץ בישיבות 2:00-11:00 לפנה"א 02-9928999
קו יעוץ ימים א'ג' 9:00-11:00 בבילה 1599-59-1000